

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
IRM: 33-104, 33-140 IRM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 105/1149- /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, gyöngyösi lakos képviselőként dr. Vinczúr Zsolt által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 284/2009. (IX. 30.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen a Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve (1027 Budapest, Csalogány u. 47/49.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Dr. Vinczúr Zsolt jogi képviselő útján panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Heves Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár
- 5)

INDOKOLÁS

I.

Panaszos jogi képviselőjében dr. Vinczúr Zsolt 2009. június 8-án küldte el a rendőri intézkedés elleni panaszát a Panasztestületnek.

Panaszos 2009. június 6-án 20.00 óra körüli időben a testvére társaságában tartózkodott a gyöngyösi Tesco Áruház előtti területen. Panaszos testvére kihívóan közösségellenes magatartást tanúsítva az áruházból kifelé tartó rendőröknek hangosan azt kiabálta, hogy „Nézzétek emberek ezek a tisztességes rendőrök hol állnak, ők megtehetnek mindent a rendőrállamban. Nem lesz ez így mindig! Hétfőtől új nap virrad!”, valamint azt, hogy „Hogy képzelitek, hogy az adófizetők pénzén élőködve ezt csináljátok. A tisztességes állampolgároknak nem szabad, nektek, meg mindent lehet!” A négy szolgálatban lévő rendőr közül az egyik felhívta a panaszos figyelmét arra, hogy tanúsítson kulturált magatartást. Ezt követően megkérte a két testvért, hogy fáradjanak velük a kb. 30 méterre lévő közlekedési táblához, ahol a rendőr megmutatta, hogy a kiegészítő tábla engedélyezi a megállást a rendőrségi gépjárműveknek.

Ezt követően panaszos testvére tovább szidalmazta a rendőröket és a rendőrök többszöri felszólítása ellenére sem hagyott fel e tevékenységével, ezért a rendőrök a kezeit hátra helyzetben megbilincseltek, majd előállították a Gyöngyösi Rendőrkapitányságra.

Panaszos testvére ellen az intézkedő rendőrök becsületsértés vétség, valamint garázdaság és jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt feljelentést tettek.

Panaszost a helyszínen a rendőrök igazoltatták.

A rendőri intézkedés ellen előterjesztett panaszban az alábbi körülményeket kifogásolta panaszos képviselőjében dr. Vinczúr Zsolt:

- a panaszosok megítélése szerint a rendőrautó a „megállni tilos” tábla hatálya alatt várokozott, ezért panaszos mobiltelefonjával fényképfelvételeket készített;
- az áruházból kifelé tartó négy rendőr, a két panaszost hangos kifejezésekkel illették, amelynek az volt a lényege, hogy hogyan veszik a bátorságot arra, hogy lefényképezzék a járművet;
- a rendőrök azt kérték tőlük, hogy hangosan olvassák fel a kiegészítő tábla szövegét, valamint hangosan kérjenek elnézést;
- a jogi képviselő álláspontja szerint panaszos testvérenek előállítása és a bilincs alkalmazása, valamint panaszos motozása jogszerűtlen, aránytalan és indokolatlan volt;
- az előállításról nem tájékoztatták panaszos testvérenek hozzátartozóit, valamint a rendőrség épülete előtt megjelent édesanyját és a jogi képviselőt nem engedték be hozzá;
- mindezek a körülmények, a jogi képviselő megítélése szerint sértették panaszos testvérenek személyes szabadsághoz való jogát és emberi méltóságát, megalázóan és becsületüket sértő módon bántak vele a rendőrök.

A panaszos a fenti rendőri intézkedés miatt panaszt terjesztett elő a Független Rendészeti Panasztestületnél (továbbiakban: Panasztestület). A Panasztestület a 284/2009. (IX. 30.) számú állásfoglalásában megállapította, hogy a panaszossal szemben alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor. Az állásfoglalásra is figyelemmel az Országos Rendőrfőkapitány a panasz elbírálása kapcsán 2009. február 2-án 105/1149-32/2009. RP. számon határozatot hozott, melyben a panaszt elutasította.

A határozattal szemben a panaszos jogi képviselője a törvényes határidőn belül keresetlevelet terjesztett elő. A Fővárosi Bíróság 2010. január 4-én, a 20.K.32.043/2010/8.

számon hozott ítélete az alperesi határozatot hatályon kívül helyezte, és a hatóságot új eljárás lefolytatására utasította. Az Országos Rendőr-főkapitányság az ítéletet 2011. február 14-én érkezett, majd a Jogi Főosztály 2011. február 23-án továbbította az eljárás folytatására jogosult Ellenőrzési Szolgálatnak. Az ügyintézési határidő: 2011. február 24.

A Fővárosi Bíróság ítéletében az első fokon hozott határozatot eljárásjogilag vizsgálta, melynek kapcsán megállapította, hogy a döntéshozatalhoz szükséges tényállást a hatóság nem tárta fel megfelelően és a bizonyítékokat sem a jogszabályban előírt módon értékelte. A Fővárosi Bíróság ítélete szerint a határozat az intézkedő rendőrök vallomásait, a panaszosok, valamint egy a helyszínen tartózkodó tanú nyilatkozatát nem megfelelően mérlegelte. Az első fokú határozatban foglaltak szerint a rendőrök, a panaszosok, valamint a tanú által tett nyilatkozatok közötti alapvető ellentmondást az eljárás során nem sikerült feloldani, így nem lehetett az eljárás során minden kétséget kizáróan bizonyítani azokat az állításokat, melyeket a panaszos a rendőri intézkedés kapcsán kifogásként meghatározott. A bíróság ezzel kapcsolatban arra az álláspontra jutott, hogy a hatóság nem kellő súllyal vette figyelembe a tanú vallomását, továbbá nem indokolta meg azt, hogy milyen adatok merültek fel a tanú rendőrökkel szembeni elfogultságára. A bíróság álláspontja szerint semmilyen olyan adat, körülmény nem merült fel az eljárás során, amely a tanú elfogultságát alátámasztaná, így a tanú vallomását lényegesen nagyobb súllyal kellett volna figyelembe venni a tényállás felderítésekor, tekintve, hogy a rendelkezésre álló iratok alapján nem lehet megállapítani, hogy a tanúnak a panaszosokkal bármi kapcsolata lett volna, illetve, hogy egyéb okból elfogult lenne. A bíróság értelmezhetetlennek ítélte meg az első fokú határozat azon megállapítását, mely szerint „lezajlásának a panaszosok, valamint a tanú által elmondottak szerinti bizonyítása nélkül nem lehetséges megnyugtató módon állást foglalni a panasz megalapozottságáról” tekintettel arra, hogy a felsorolt személyek vallomásai a Ket. 50. § (4) bekezdése értelmében – az intézkedő rendőrök és az okirati bizonyítékok mellett – bizonyítási eszköznek minősülnek, melyek értékelésével, mérlegelésével kell megállapítani a tényállást. Mindezek alapján a bíróság utasította a hatóságot az új eljárás lefolytatására, melynek során a fent kifejtett eljárási szabályokra figyelemmel a határozatában megállapított tényállás felderítése és megállapítása során a tanú vallomását is figyelembe kell venni és azt megfelelően értékelnie kell és amennyiben a hatóság a tanút elfogultnak tartja, úgy ennek okát az új eljárás során köteles részletesen megindokolni.

II.

A tényállás tisztázásához a hatóság részére az alábbi iratokat állnak rendelkezésre:

- feljelentés panaszos testvére ellen becsületsértés vétség, garázdaság és jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértések elkövetése miatt. A feljelentés szerint a Gyöngyösi Rendőrkapitányság négy járőre közbiztonsági ellenőrzést hajtott végre a Gyöngyös, Vásár tér 2. szám alatt lévő Tesco Globál Zrt. Áruházban, valamint annak parkolójában, mivel az áruház biztonsági szolgálatától több felkérés érkezett arra vonatkozóan, hogy a Rendőrség jelenlétével erősítse a közbiztonságot. Az ellenőrzés során az LMZ-567 forgalmi rendszámú szolgálati személygépkocsi az áruház bejárata előtt parkolt, ahol „*megállni tilos*” jelzőtábla van „*kivéve mentők, tűzoltók, rendőrség*” kiegészítő táblával. A szolgálati autóhoz visszaérkező rendőrök azt tapasztalták, hogy két férfi áll a jármű előtt és egyikük mobiltelefonnal fényképeket készít az autóról, miközben hangosan beszélnek, és azt kiabálják – az arra járó állampolgárok figyelmét felkeltve – hogy „*nézzétek emberek ezek a tisztességes rendőrök hol állnak, ők megtehetnek mindent a rendőrállamban. Nem lesz ez így mindig! Hétfőtől új nap virrad!*” A rendőröket észlelve a két férfi feléjük fordult és a szemmel láthatóan ittas panaszos testvére a következőket mondta: *”Hogy képzelitek, hogy az adófizetők pénzén élőködve ezt csináljátok? A tisztességes állampolgároknak nem szabad,*

nektek meg mindent lehet!” A szolgálatban lévő rendőrök közül az egyik felhívta panaszos testvére figyelmét arra, hogy tanúsítson kulturált magatartást, majd közölte velük, hogy szabályosan parkol a rendőr autó, ezt követően pedig megkérte őket, hogy fáradjanak a kb. 30 méterre lévő közlekedési jelző táblához, ahol felhívta a figyelmüket a kiegészítő táblára. panaszos testvére egyre hangosabban, szinte magát hergelve többek között a következőket mondta: „*Akkor is ingyenélők vagytok, ha most nem akkor máskor éltek vissza azzal, hogy rendőrök vagytok. Hétfőtől jobb világ lesz, akkor majd számon lesztek kérve!*”. A kiabálást és a feltűnő viselkedést többszöri felszólításra sem hagyta abba, tovább szidalmazta a rendőröket, kijelentette, hogy arról alkot véleményt és ott, ahol neki tetszik, „*másokat szopassatok köcsögök!*”, továbbá „*vigyetek be köcsög bérencek, a kommunista rendszer áldozata vagyok*” kiabálta, eközben ugrált és maga körül forgott. A többszöri figyelmeztetést és felszólítást követően a kezeit hátrabilincseltek és előállították a Gyöngyösi Rendőrkapitányságra. A helyszínen jelen lévő a panaszoszt igazoltatták, aki annyit mondott a rendőröknek, hogy szerinte a testvérének igaza van és ezt nem fogják annyiban hagyni, fel fogják a rendőröket jelenteni és lejáratták a Rendőrséget, a fényképeket pedig eljuttatják a Gyöngyösi Városi Televízióhoz.

- előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint panaszos testvérét 2009. június 6-án 20.17 órakor az Rtv. 29. § (1) bek.¹ (igazoltatás), és az Rtv. 33. § (2) bek. f/ pont I. fordulata² (szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy) alapján előállították. A kényszerítő eszköz – bilincs – alkalmazására a Gyöngyös, Vásár tér 2. szám alatt került sor, az Rtv. 48. § c/ pontja³ (szökés megakadályozás érdekében), továbbá az Rtv. 48. § b/ pontja⁴ (támadás megakadályozása érdekében) alapján. A bilincset 20.30 órától 20.39 óráig alkalmazták, a 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. § (4) bek. b/ pontja⁵ alapján a kezek hátrabilincselésével. A rendőri intézkedés során sérülés, anyagi kár nem keletkezett. Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása: becsületsértés vétség elkövetésének megalapozott gyanúja, valamint garázdaság és jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt feljelentést tesznek a jelentést készítő rendőrök panaszos testvére ellen. A jogsértő magatartást 2009. június 6-án 20.17 órakor a Gyöngyös Vásár tér 2. száma alatti Tesco parkolóban követte el. panaszos testvére többszöri felszólítás és figyelmeztetés ellenére a szabálysértő magatartást tovább folytatta, emiatt kezeinek hátrabilincselését követően a Gyöngyösi Rendőrkapitányságra előállították.

A jelentés tartalmazza, hogy az Rtv. 33. § (4) bek.⁶ alapján az előállítás okáról a tájékoztató és igazolás, valamint a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM

¹ **Rtv. 29. § (1)** A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

² **Rtv. 33. § (2)** A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

f) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja(...)

³ **Rtv. 48. §** A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

c) szökésének megakadályozására,

⁴ **Rtv. 48. §** A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

b) támadásának megakadályozására,

⁵ **Szolgálati Szabályzat 60. § (4)** A bilincselés módjai:

b) kezek előre, illetve hátra bilincselése,

⁶ **Rtv. 33. § (4)** Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

rendelet 2. § (8)-(9) bekezdés⁷, továbbá a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 35. d/ pontja⁸ alapján (a jelentésben ez helytelenül 36/A. pontként szerepel, azonban a jogszabályi előírásoknak megfelelő módon történt meg a dokumentumok átadása) a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatás kiadása megtörtént.

Az előállítás oka 2009. június 6-án 21.45 órakor megszűnt, ekkor nevezett szabadon bocsátása megtörtént.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a rendőri intézkedés és a kényszerítő eszközök alkalmazása a hivatkozott jogszabályok alapján jogszerű és szakszerű volt.

- igazolás az előállítás idejéről (20.17 óra és 21.55 óra között), melyet panaszos testvére aláírt;

- nyilatkozat arról, hogy az intézkedés várható időtartamáról a felvilágosítást az előállított személy megkapta, továbbá ellátást igénylő egészségügyi problémája, fertőző betegsége nincs, valamint kiértesítést nem kért. A nyilatkozatot panaszos testvére aláírta.

- nyilatkozat az előállított személy jogairól és kötelezettségeiről szóló szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, valamint az írásos tájékoztató átvételéről, melyet panaszos testvére aláírt;

A Panasztestület vizsgálata során beszerzett dokumentumok:

- a Panasztestület megkeresésére a Gyöngyösi Rendőrkapitányság vezetője az alábbi tájékoztatást adta: a panaszossal szemben történt intézkedésről külön jelentés nem készült, az igazoltatás megtörténtét a feljelentés tartalmazza. A panaszban említett kifogásokkal kapcsolatban a kapitányság vezetője úgy nyilatkozott, hogy az intézkedő rendőrök nem szólították fel a panaszosokat a jelzett tábla hangos felolvasására, hanem csak felhívták a figyelmüket a táblára. Az intézkedés jogalapjaként a becsületsértés vétség, és garázdaság szabálysértés elkövetését, továbbá az Rtv. 13. § (1) bekezdése⁹, valamint a Szolgálati Szabályzat 3. § (1) bekezdése¹⁰ szerinti intézkedési kötelezettséget jelölte meg. A panaszos által sérelmezett ruházat átvizsgálás és testi kényszer alkalmazására vonatkozóan a tájékoztató levél azt tartalmazza, hogy ezekre nem került sor, panaszos igazoltatása az Rtv. 29. § (1)

⁷ *A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8) A fogvatartott a fogdába történő befogadásakor jogosult anyanyelvén, vagy az általa ismert más nyelven írásban, ha indokolt, szóban megismerni*

a) jogait és kötelességeit, azok gyakorlásának módját,

b) a fogda napirendjét,

c) a panasz és a kérelem előterjesztésének módját,

d) a fegyelmi vétségeket, a kiszabható fegyelmi fenyítéseket, azok időtartamát, a jogorvoslat lehetőségeit.

(9) A fogvatartott részére befogadásakor át kell adni a jogait és kötelezettségeit tartalmazó, valamint a vele szemben alkalmazható kényszerítőeszközökről szóló írásos tájékoztatót. A szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetőleg az írásos tájékoztató átvételéről a fogvatartottat a (8) bekezdés első mondatának figyelembevételével írásban nyilatkoztatni kell.

⁸ *Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 35. A befogadást végző rendőr:*

d) megadja a Rendelet 2. § (8) bekezdésének megfelelő tájékoztatást, majd gondoskodik a 2. § (9) bekezdésében foglalt írásos tájékoztató átadásáról, valamint az írásbeli nyilatkozat felvételéről. A fogva tartottat e Szabályzat 60/B. pontjában meghatározott intézkedés tartalmáról a szükséges mértékben tájékoztatja.

⁹ *Rtv. 13. § (1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívüli is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.*

¹⁰ *Szolgálati Szabályzat 3. § (1) Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha illet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.*

bekezdése, adatainak rögzítése pedig a 29. § (3) bekezdése¹¹ alapján történt meg. Panaszos testvérenek előállítására vonatkozóan a jelentés már hivatkozott jogszabályait jelölte meg, mint az intézkedés jogalapját, továbbá az igazolás, és a nyilatkozatok kiadására vonatkozóan a rendelkezésre álló, már korábban felsorolt dokumentumok alapján adott tájékoztatást. Az intézkedő rendőrök hangneme a feljelentés adatai alapján udvarias volt és megfelelt az Rtv.-ben és a Szolgálati Szabályzatban előírt elveknek és elvárásoknak.

- a tanú nyilatkozata az esettel kapcsolatban. Nevezett személy Panasztestületnek címzett leveléből kiderül, hogy a kérdéses napon és időben az áruház parkolójában tartózkodott és éppen telefonált, miközben arra lett figyelmes, hogy két fiatalember az áruház bejáratánál lévő rendőrautót fényképezi. Eközben látta, hogy az áruházból négy rendőr csomagokkal megpakolva jött kifelé és azonnal a fényképezők felé fordultak, hangosan kiabáltak velük. A konkrétan elhangzó szavakra nem emlékezett. Ezt követően a fényképező fiatalember abbahagyta a fényképezést, majd magyarázkodásba kezdett és mindannyian elindultak a jelzőtábla felé, és ekkor azt hallotta, hogy a jelzőtábla felolvasására és bocsánatkérésre szólították fel a rendőrök a két fiatalembert. Ekkor a fiatalok nem voltak agresszívek, inkább ijedtnek tűntek. Ezután az egyik rendőr az egyik fiatal nyakát hátulról elkapta, és lefelé nyomta, majd megbilincselte és az autó felé tolta. Ez számára meglepő volt, mert nem értette, hogy miért kellett bilincset használni. Közben a többi rendőr a másik fiatal is a kocsihoz vitte és ott az autóhoz állítva megmotozták, majd a megbilincselte férfival elhajtottak.

A lefolytatott vizsgálat során az alábbi eljárási cselekmények végrehajtása történt meg:

- a négy intézkedő rendőr meghallgatása, akik egyöntetűen a rendőri jelentésben és a feljelentésben foglaltakat támasztották alá, továbbá panaszos igazoltatásának jogalapja kapcsán úgy nyilatkoztak, hogy az érintett személy adatainak rögzítésére a panaszos testvére elleni eljárások sikeres lefolytatása érdekében került sor. Valamennyien arról számoltak be, hogy panaszos testvére köcsögnek nevezte őket, illetve ingyenélő bérenceknek, mind a négy rendőr elmondta, hogy panaszos testvére és a vele együtt jelenlévő panaszos szemmel láthatóan ittas állapotban voltak. Mindannyian beszámoltak arról, hogy a cselekményt sok személy látta, akik messziről elkerülték a rendőri intézkedést.

- panaszos meghallgatása során elmondta, hogy a kérdéses napon bevásárolni ment a testvérével a Tesco Áruházba, amikor észrevette, hogy egy rendőr autó a tilosban parkol. Ez nagyon felháborította, mert a rendőrök büntetlenül követhetnek el szabálysértéseket. Emiatt lefényképezte a parkoló autót, de ezzel nem volt semmi célja. Miközben fényképezett, négy rendőr csomagokkal jött ki az áruházból és dühösen fordultak feléjük, hogy miért fényképeznek és hogy menjenek velük a táblához, mert nekik ott joguk van megállni. Panaszos elmondása szerint ezt többször elismételték, majd együtt odamentek a táblához és ő rögtön engedelmeskedett, a testvére viszont nem, hanem felvonta a vállát és széttárta a két kezét. Ezután a testvére is felolvasta a tábla szövegét, majd ezt követően az egyik rendőr szólt a kollégáinak, hogy a „bilincset elő, megbilincseljük”. Ekkor panaszos megkérdezte az intézkedő rendőrt, hogy erre miért van szükség, és azt a választ kapta, hogy még egy kérdés és fel fogják jelenteni hamis tanúzásért. Miközben panaszos testvérét bilincseltek az egyik rendőr odalépett panaszoshoz, hogy „zsebeket üríteni, motozás következik”, erre kipakolta a zsebeit és átadta az igazolványát. Közben a rendőr szétrúgta a két lábát és azt mondta, hogy „terpesz!”, és hogy hajoljon előre az autóra és megmotozta. Végigtapogatta a ruháját, majd szólt, hogy visszarakhatja az iratokat. Ezt követően panaszos testvérét beültették az autóba és

¹¹ Rtv. 29. § (3) Az igazoltatás során rögzíteni kell - ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják - az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.

elvitték. Az esettel kapcsolatban a feltett kérdésre elmondta, hogy ő maga nem fogyasztott alkoholt, mert vezetett, de a testvére tudomása szerint egy sört ivott.

- panaszos testvérenek meghallgatása során elmondta, hogy a kérdéses napon testvérével bevásárolni mentek a Tesco Áruházba, amikor arra lettek figyelmesek, hogy egy rendőrautó a tilosban parkol. Ez a testvérét nagyon felháborította és emiatt a mobiltelefonjával lefényképezte. Az áruházból csomagokkal a kezükben kifelé tartó rendőrök dühösen kiabáltak feléjük és azt mondták, hogy joguk van ott parkolni, majd rájuk parancsoltak, hogy a táblát hangosan olvassák fel és kérjenek elnézést. Elmondta, hogy először a testvére, majd ezt követően ő is felolvasta és elnézést kért a rendőröktől. Ezt követően megkérdezte a rendőröktől, hogy „*most mit szórakoztok velünk, miközben ti meg bevásárolni voltatok?*”. Ekkor közölték vele, hogy megbilincselik, ezért ő előre rakta a kezeit, de mondták, hogy tegye hátra, majd megbilincseltek. Panaszos igazoltatása kapcsán úgy nyilatkozott, hogy akkor, amikor az igazolványait a testvére a rendőri felszólításra elővette az ő fejét a tarkójánál fogta az egyik rendőr, ezért az eseményeket nem látta csak hallotta. Az egyik rendőr mondta a testvérenek, hogy álljon terpesz állásba és pakolja ki a zsebeit. Miután a motorháztetőre a testvére kipakolta a zsebei tartalmát, úgy emlékszik, hogy megnézték az iratait, majd visszaadták és a testvérét elengedték.

Az eljárás során az alábbi iratok beszerzése és tartalmának vizsgálata történt meg:

- közrendvédelmi, közlekedési járőr eligazító-beszámoltató lap, amely tartalmazza a szolgálatban lévő rendőrök nevét, valamint az útirányt, és a szolgálat során tett intézkedéseket. Ebben az iratban szerepel panaszos testvérenek előállítására;

- gépkocsizó járőr körzetleírások Gyöngyös város területére, amely a járőrkörzet pontos határait tartalmazza, valamint a szolgálati feladatokat, melyek felsorolása között szerepel az, hogy kiemelt feladat a kereskedelmi egységek (Tesco, Lidl, Spar stb.) parkolóinak ellenőrzése;

- szolgálati napló, amely tartalmazza, hogy 20.39-21.50 óra között panaszos testvére előállításra került;

- a Hatvani Rendőrkapitányságon 10040/1043/2009. bü. számon panaszos testvére ellen becsületsértés elkövetése miatt folytatott nyomozás iratai. Az érintett személyek tanú, - illetve panaszos testvérenek gyanúsított kihallgatása során a fentiek szerint nyilatkoztak az eset körülményeiről.

- Ivony Lászlónak a Tesco Zrt. Gyöngyös Biztonsági Szolgálat vezetőjének a megkeresése kapcsán készült nyilatkozat, miszerint a biztonsági szolgálat folyamatosan együttműködve a helyi rendőrséggel számos esetben kért rendőri segítséget, továbbá a bűnmegelőzési szempontokat figyelembe véve a biztonsági szolgálat javaslatára a rendőrség a járőr útvonalába foglalta az áruházat és a hozzátartozó parkolót. A konkrét intézkedésnél nem volt jelen, azonban nyilatkozott arról, hogy annak előzménye az volt, hogy egy munkatársát megkérte, hogy kérjen rendőri intézkedést, mert egy hajléktalan személlyel több probléma is volt. A rendőrségi szolgálati járművek parkolása kapcsán arról is nyilatkozott Ivony László, hogy a kérdéses terület azért került lezárásra, mivel a Tűzoltóság kérte, hogy biztosítson az áruház felvonulási területet vészhelyzet esetére. Ehhez kapcsolódott az Országos Mentő Szolgálat és a Rendőrség is, így került elhelyezésre közvetlenül a bejárat elé a közlekedési tábla a kiegészítő táblával együtt.

- Heves Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének tájékoztató levele, amely az eset kapcsán kitért az előzményekre is, miszerint több újságcikk foglalkozott már korábban is azzal, hogy a hatóság járművei egy elkülönített helyen megállhatnak. A levél kitért arra is, hogy a tanú ellen a Gyöngyösi Rendőrkapitányság ittas vezetés elkövetése miatt folytatott büntetőeljárást 2007. évben, továbbá a tanú felesége az intézkedés időpontjában a Mátra Erőműben dolgozott, és a tanú alkalomszerűen munkásokat szállít az erőműbe, ahol a panaszos testvére vezető beosztásban dolgozik.

Az új eljárás során az alábbi iratok beszerzése és tartalmának vizsgálata történt meg:

- Gyöngyösi Városi Bíróság jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt folytatott eljárás során a 9.Szk.8018/2009/2. számú eljárást megszüntető végzése;

- Becsületsértés elkövetése miatt elrendelt nyomozás során a Hatvani Városi Ügyészség B 1823/2009/4-I. számú nyomozást megszüntető határozata;

- bírósági felülvizsgálati eljárás során a Fővárosi Bíróság 2010. november 21-i, valamint a 2011. január 4-i tárgyalásairól készült jegyzőkönyvek.

A lefolytatott vizsgálat során az előzőekben kifejtett tartalmú, rendelkezésre álló iratok alapján tényállásszerűen az alábbiak állapíthatók meg.

A rendőrök, valamint a panaszosok és a tanú által tett nyilatkozatok közötti alapvető ellentmondást az eljárás során nem sikerült feloldani, így nem lehetett minden kétséget kizáróan bizonyítani azokat az állításokat, melyeket a panaszos a rendőri intézkedés kapcsán kifogásként megfogalmazott. Panaszos testvérenek az előállítására kellő joggalappal került sor: kihívóan közösségellenes magatartást tanúsítva az áruházból kifelé tartó rendőrökkel kiabált, velük szemben az önérzetüket sértő, becsmérő kifejezéseket használt. A rendőrök többszöri felszólítása ellenére sem hagyott fel e tevékenységével, ezért a rendőrök a kezeit hátra helyzetben megbilincseltek, majd előállították a Gyöngyösi Rendőrkapitányságra. Az előállítás, bilincselés jogalapja tekintetében tehát a panasz, a rendelkezésre álló adatok és a rendőrség által az intézkedés kapcsán kiállított dokumentumok alapján megalapozatlan.

A jogalap vitatásán túl a további panaszolt körülmények – az előállításról nem tájékoztatták panaszos testvére hozzátartozóit, valamint a rendőrség épülete előtt megjelent édesanyját és a jogi képviselőt nem engedték be hozzá – kapcsán az eljárást az alábbiakat állapította meg. Panaszos testvére az előállítás során – a kitöltött igazolás és nyilatkozat tanúsága szerint – nem kérte hozzátartozója értesítését és nem kérte azt sem, hogy ügyében jogi képviselő járjon el. Ennek megfelelően az éjszakai órákban, az ügyfélforgalom előtt zárva tartott rendőrségi épületben, az ott megjelenő édesanyját és jogi képviselőt indokoltan nem engedte be az ügyeletes rendőr.

A tábla felolvasásának (felolvastatásának) megtörténtét kétséget kizáró módon a lefolytatott eljárás során nem sikerült bizonyítani. A felsorolt iratokban szereplő adatokon és körülményeken kívül egyéb bizonyíték az eljárás során nem merült fel. A Gyöngyösi Rendőrkapitányság által szolgáltatott adatokat, valamint a rendőrök által meghallgatásuk során elmondottakat figyelembe véve megállapítható, hogy ezek a tények, továbbá az ügyeleti naplóban a szolgálatról rögzített adatok, a körzet leírás és az eligazító beszámoltató lap adatai nem támasztják alá a panaszos által elmondottakat. A rendelkezésre álló adatok alapján kétségtelen tényként nem állapítható meg az, hogy a panaszban leírt eseménysor a panaszos által előadott módon történt meg.

A rendelkezésre álló nyilatkozatok – panaszosok, a tanú, rendőrök – olyan mértékű ellentmondást tartalmaznak, melyet az eljárás során nem sikerült feloldani, ezért a tényállást nem volt lehetséges teljeskörűen felderíteni. A tényállás tisztázásának érdekében lefolytatott bizonyítási eljárások sem vezettek eredményre, az ellentmondás továbbra is fennáll.

A tényállás feltárása érdekében a hatóság vizsgálta a kifogásolt rendőri intézkedés nyomán indult eljárások eredményét is. A becsületsértés elkövetése miatt indított büntetőeljárás panaszos testvérevel szemben a Be. 190. § (1) bekezdése b/ pontja alapján került megszüntetésre. E törvényben meghatározott megszüntető ok az ún. bizonyíték

hiányában történő megszüntetés, tehát ez esetben az ügyészség a rendelkezésre álló adatok alapján úgy ítélte meg, hogy nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése és az eljárás folytatásától sem várható eredmény. A nyomozás megszüntető határozatban az ügyészség megállapítása szerint *„Mivel jelen ügyben – az ellentétes vallomásokra figyelemmel – olyan bizonyíték, mely alapján kétséget kizáróan megállapítható lenne, hogy a gyanúsított a terhére rótt bűncselekményt elkövette nem áll rendelkezésre és olyan eljárási cselekmény sem végezhető, melynek során a történeti tényállást tisztázni lehetne, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.”* A nyomozás során beszerzett bizonyítékok alapján sem volt tehát lehetséges az ellentmondások feloldása és a nyomozó hatóság számára sem állt rendelkezésre olyan adat, amely alapján a nyilatkozatokat eltérő súllyal lehetett volna figyelembe venni.

A jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt folytatott eljárást a Gyöngyösi Városi Bíróság azzal az indokkal szüntette meg, hogy az eljárása során nem sikerült az iratok alapján megállapítani azt, hogy az eljárás alá vont személlyel intézkedést folytattak le a rendőrök. Ugyanakkor a bíróság végzésében megállapította, hogy a panaszos testvére által tanúsított magatartás a becsületsértés bűncselekményének megállapítására alkalmas, mely vonatkozásban a nyomozás lefolytatásának van helye.

A két eljárás eredményét összevetve megállapítható, hogy egyfelől nyilvánvalóan felmerült a rendelkezésre álló adatok alapján az, hogy a panaszos személy a becsületsértés elkövetési magatartását tanúsította az intézkedő rendőrökkel szemben, másfelől viszont e magatartás tanúsítását a nyomozás során nem sikerült kétséget kizáró módon bizonyítani, ezért azt az ügyészség megszüntette.

Ezen eljárások eredményének tükrében kell vizsgálni azt, hogy a helyszínen miért döntöttek a rendőrök panaszos testvére előállításáról, valamint panaszos igazoltatásáról. E tekintetben az alábbiak rögzítése szükséges. A rendőr az előállítás alapjául szolgáló, az intézkedéskor tapasztalható tények alapján dönt a további intézkedések szükségességéről. Ilyen esetekben az előállításához a törvényben megkövetelt szabálysértés, vagy bűncselekmény gyanúja nem éri, nem is érheti el a büntetőjogi, vagy szabálysértési jogi felelősség megállapításához szükséges megalapozottság szintjét. Azaz amennyiben az intézkedés során a rendőr számára komolyabb mérlegelés nélkül megállapítható, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása a tapasztalt körülmények alapján a szabálysértés, vagy a bűncselekmény lehetőségét nyilvánvalóan felveti, ez kellő alapot szolgáltat az előállításra¹². Figyelembe véve mind a szabálysértési eljárás, mind pedig a büntetőeljárás során született döntéseket nyilvánvalóvá válik, hogy a helyszínen tapasztalt magatartás alapján a rendőr megalapozottan és a fenti kifejtett indokok alapján a megfelelő jogalap birtokában hozott döntést arról, hogy intézkedik az elkövetővel szemben.

Tekintettel arra, hogy kétséget kizáró módon nem sikerült azokat a körülményeket bizonyítani, amely alapján a rendőri intézkedéssel kapcsolatos kifogást megalapozottnak lehet tekinteni, a rendőrök személyes felelősségét megállapítani nem lehetséges. Senkit nem lehet olyan cselekménye miatt elmarasztalni, és az ezzel kapcsolatos hátrányos jogkövetkezményeket alkalmazni, amely elkövetői magatartást kétséget kizáró módon nem lehetett bizonyítani. A panasz elbírálásához nélkülözhetetlen volt annak minden kétséget kizáró módon való megállapítása, hogy a panaszosok és a tanú által előadottak úgy és azon a módon történtek meg, ahogy az vallomásaikban szerepel. A tényállás tisztázása érdekében

¹² *Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja a rendőr előállíthatja azt a személyt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;*

lefolytatott bizonyítási eljárások a vallomásaikat olyan súllyal támasztották alá, mint amilyen súllyal a rendőrök vallomása szerepel. Nem merült fel az eljárás során olyan adat, vagy körülmény, amely alapján a hatóságnak a rendelkezésre álló vallomásokat eltérő súllyal kellett volna figyelembe vennie. Az azonos megítélés követelménye alapján az ellentmondásokat nem sikerült az eljárás során feloldani, ezért a történeti tényállást tisztázása érdekében tett intézkedések nem vezettek eredményre.

Az eljárás során az előzmények feltárása is megtörtént annak érdekében, hogy a vallomások közötti ellentéteket a hatóság hivatalból mérlegelni tudja. E körben felmerült a tanú elfogultsága, melyet alátámasztanak az alábbiak:

- korábban volt rendőrségi eljárása, amely megszüntetésre került, azonban a hatósággal szembeni ellenérzéseknek egyfajta okát adhatja;
- a panaszosokkal fennáll a kapcsolata oly módon, hogy az egyik panaszos munkahelyéről esetenként megbízásokat kap;
- felesége az intézkedés időpontjában ott dolgozott ahol panaszos testvére vezető beosztású munkavállaló;
- nem tanúkat eredményeképpen került az eljárás során meghallgatásra, hanem önként jelentkezett és miután a rendőrök elmentek a helyszínről akkor ajánlotta fel a segítségét az ott maradt panaszosnak, mert a rendőri intézkedést alaptalannak és durvának találta.

A tanú elfogultságával kapcsolatban a hatóság vizsgálta a bírósági felülvizsgálati eljárás során megtartott tárgyalásokon elhangzottakat is. Az alperes Országos Rendőr-főkapitányság képviselője a tárgyaláson előadta a Heves megyei rendőrfőkapitány e körben beszerzett nyilatkozatát, melynek megalapozottsága – tekintettel arra, hogy e nyilatkozat a Rendőrség adatbázisában fellelhető és korábban becsatolt dokumentumokkal igazolt – tekintetében nem merült fel kétség sem az elsőfokú eljárás, sem a bírósági felülvizsgálat során. Ezzel szemben állt az, hogy a bíró kérdésére a tanú e körülményeket tagadta, azonban annak alátámasztására semmilyen irat, vagy adat nem állt rendelkezésre, és ennek beszerzése érdekében további intézkedést a bíróság nem tett és bizonyítási eljárást nem rendelt el.

Az új eljárás során a fent kifejtett körülmények teljes bizonyossággal nem igazolják a tanú elfogultságát, csupán a hatóság ezen adatokat az eljárás során vizsgálata alá vonta, és megállapította, hogy e körülmények okán a nyilatkozatokat eltérő súllyal nem lehet figyelembe venni, tehát azok azonos súllyal kerültek mérlegelésre, melynek következtében a tényállás pontos felderítése nem volt lehetséges, a rendőröknek a panaszban megfogalmazott kifogásokat megalapozó magatartását kétséget kizáró módon nem sikerült bizonyítani.

Az eset összes körülményét figyelembe véve – különös tekintettel arra, hogy a történeti tényállást nem sikerült kétséget kizáró módon tisztázni, továbbá az ügyben indult nyomozás bizonyíték hiányában került megszüntetésre, a szabálysértési alakzat tekintetében pedig a becsületsértés elkövetési magatartását állapította meg a bíróság – a fent kifejtett indokok alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem az előterjesztett panasz elutasításáról.

III.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz való jog, az 55. § (1) bekezdése szerint személyes szabadsághoz való jog,

valamint a 2. § (1) bekezdéséből (jogállamiság elve) levezethető tisztességes eljáráshoz való jog súlyos sérelmét állapította meg.

A Panasztestület megállapításaival a fentiekben kifejtett, illetve az alábbiakban ismertetett indokok alapján nem értek egyet.

A Panasztestület a rendelkezésére bocsátott iratok alapján arra a megállapításra jutott, hogy „... a rendőri intézkedések dokumentálásához fűződő közérdek megelőzi azt a hivatkozási alapot, hogy a rendőröknek esetleg kényelmetlenséget okoz, vagy távoli „adatgyűjtési célra” utaló magatartást feltételeznek a dokumentálás mögött. De az ilyen cselekményből kiinduló esetleges intézkedésre az sem adhat alapot, ha nyilvánvalóvá válik, hogy a panaszos által vélt jogsértés nem áll fenn.”

Az intézkedések fényképezésével kapcsolatban az Alkotmánybíróság 54/2000. (XII.18.) AB határozatában¹³ egyértelműen azt az iránymutatást adta, hogy fokozott közérdek fűződik az esetleges rendőri jogsértések dokumentálhatóságához. Ezzel a Rendőrség messzemenően egyetért: az intézkedés lefényképezése nem tiltott tevékenység, ennek türése a rendőr köteles mindaddig, amíg az intézkedést oly mértékben nem zavarja, hogy annak végrehajtása a fényképező személy közrehatása miatt lehetetlen. A kérdéses ügyben azonban – a határozat II. részében kifejtett indokok és beszerzett adatok alapján – megállapítást nyert, hogy az intézkedés jogalapjául nem a fényképezés, hanem az egyik panaszos jogsértő magatartása szolgált. A parkoló jármű lefényképezése csupán egy előzménye volt annak, hogy a rendőrök – egyébiránt az Rtv. 2 § (1) bekezdésében¹⁴, valamint a 26. § (1) bekezdésében¹⁵ megfogalmazott, a Rendőrség felvilágosítási tevékenységéből levezethető

¹³ **54/2000. (XII. 18.) AB határozat** „1. Az Alkotmány 59. §-a garantálja a személyes adatok védelméhez való jogot. Ezen alapjog védelmének részletszabályait az Avtv. tartalmazza. Ugyanakkor az Avtv. 2. § 1. pontbeli általános szabályához képest az Avtv. 19. § (2) bekezdése kivételt fogalmaz meg. Eszerint az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervek hatáskörében eljáró személyek neve és beosztása - ha törvény másként nem rendelkezik - bárki számára hozzáférhető, nyilvános adat. ... 2.2. Ami az alapjog-korlátozás szükségességét illeti, az Alkotmánybíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az állampolgárok jogainak hatékony védelme érdekében szükséges az, hogy az állam nevében közhatalmat gyakorlók személyének azonosítása, a vele szemben intézkedő hivatalos közeg „egyediesítése” az állampolgár által könnyen elvégezhető legyen. ... Helytálló az egyik indítványozó azon hivatkozása, miszerint az Rtv. 20. § (3) bekezdése előírja, hogy a rendőr az intézkedés befejezése után az intézkedés alá vont személy kérésére köteles az azonosító jelvényének számát közölni vagy szolgálati igazolványát felmutatni, a nevét és a szolgálati helyét megjelölni. ... Intézkedésük alkalmával a hatóság tagjai nyilvánosan, az állam képviselőiként lépnek fel. A hatóság tagjainak intézkedési jogosultságát egyenruhájuk vagy igazolványuk igazolja. Az egyenruhát viselő hivatásos és szerződéses állomány tagjai azonban tevékenységüket nem „arctalan tömegként”, hanem közhatalom gyakorlására felruházott tisztviselőként végzik, akiknek egyedi azonosíthatósága alapozza meg esetleges személyes felelősségre vonásuk lehetőségét. Az intézkedés alá vont állampolgárnak jogos érdeke az, hogy a hatósági fellépés teljes időtartama alatt tisztában legyen a vele szemben intézkedő személyazonosságával, „egyedieségével”. Az állampolgár panaszhoz, jogorvoslathoz való joga ugyanis csak így garantálható. A belügyminiszter irányítása alá tartozó önálló szervezetek, valamint a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok hivatásos és szerződéses állományú tagjai számára a társasági, illetve a köznapki öltözetben névkitűző viselését előíró rendelet kibocsátásával a jogalkotó alkotmányos jogalkotási kötelezettségének tett eleget.”

¹⁴ **Rtv. 2. § (1)** A Rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

¹⁵ **Rtv. 26. § (1)** A Rendőrség bűncselekmény elkövetésének megelőzése, megakadályozása, bűncselekmény felderítése, az elkövető elfogása, a közbiztonság védelme érdekében - ha a törvényben meghatározott kötelezettsége más módon nem teljesíthető, és törvény másként nem rendelkezik - kérheti és igénybe veheti a magánszemély, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet segítségét és a birtokában lévő eszközt. A segítségnyújtás csak akkor tagadható meg, ha az a felkért személy életét, egészségét vagy testi épségét

általános tájékoztatási kötelezettség teljesítése körében – felhívták az állampolgárok figyelmét arra, hogy a szolgálati jármű szabályosan várakozik.

A Panasztestület állásfoglalásában kifejti továbbá, hogy „A rendőrségi iratokban található nyilatkozatok szerint a panaszosok egyike – többszöri felszólítás ellenére – tovább folytatta a sértegetésüket és olyan kihívóan viselkedett, ami a közelben tartózkodókban megbotránkozást keltett. A rendőrség szerint az intézkedési kötelezettséget elsősorban ez alapozta meg. Ezzel szemben a Testület úgy foglalt állást, hogy mivel a panaszosok szabálysértést, illetőleg bűncselekményt megalapozó magatartását a közelben tartózkodó tanú nyilatkozata egyértelműen cáfolja, ezért az intézkedő rendőrök oldaláról az intézkedési kötelezettség körülményei nem álltak fenn.”

A rendőri intézkedés jogalapja tekintetében álláspontom a következő: panaszos testvére jogsértő magatartást folytatott, amit a többszöri figyelmeztetés és felszólítás ellenére sem hagyott abba. A rendőrök megfelelő jogalappal, jogszerűen és rendőr szakmai szempontból sem kifogásolható módon intézkedtek vele szemben. Az intézkedés helyszínén tartózkodó panaszossal szemben pedig azért történt meg az igazoltatás, hogy a későbbi eljárások során ezek a személyi adatok rendelkezésre álljanak. Az igazoltatás elmaradása esetén az intézkedő rendőrökkel szemben szakmai mulasztást kellene megállapítani, hiszen a későbbi eljárás sikeres lefolytatása érdekében az intézkedéseket a rendőröknek kötelességük megtenni.

A helyszínen történeteket távolról megfigyelő tanú nyilatkozata önmagában nem elegendő annak megállapítására, hogy panaszos testvére folytatott-e jogsértő magatartást, vagy sem. A közvetlen közelében álló négy rendőr a helyszínen, majd a későbbi feljelentésükben az adott viselkedést úgy ítélték meg, hogy az jogsértő volt.

A tábla tartalmának felolvastatása és a bocsánatkérés megítélése kapcsán a Panasztestület kifejti, hogy „a közelben tartózkodó tanú egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy hallotta, amint a rendőrök a panaszosokat a tábla tartalmának felolvasására és bocsánatkérésre szólították fel. (...) Ezzel a magatartásukkal a rendőrök hatáskörükön túlterjeszkedve megsértették a panaszosok emberi méltóságát, mivel még egy hasonló nézeteltérés sem adhat alapot a rendőröknek arra, hogy saját igazuk megerősítése vagy egyfajta elégtétel adása érdekében ilyen magatartásra hívjanak fel állampolgárokat.”

A lefolytatott eljárás során, a már korábban kifejtetteknek megfelelően megállapítható, hogy az ügyben szereplő személyek által tett nyilatkozatok közötti ellentmondás feloldása nem sikerült, ezért az egyik tanú nyilatkozata önmagában nem elegendő ahhoz, hogy teljes bizonyossággal elfogadjuk a panaszosok álláspontját és a szóban forgó eseménytörténetet – bizonyítottnak – tekintsük.

Az előállítás és a bilincselés jogalapja tekintetében a Panasztestület az alábbi okfejtést adja:

„Az előállított panaszos magatartását a rendőrök olyannyira súlyosan megbotránkozást keltőnek ítélték, hogy megalapozottnak látták a jelentéseikben jelzett bűncselekmény, illetőleg szabálysértés megvalósulását. E mellett a rendőrök azt is rögzítik, hogy az előállított panaszos a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség

nyilvánvalóan veszélyezteti, továbbá, ha a kért segítség teljesítéséhez szükséges tárgyi feltételek nem állnak rendelkezésre.

szabálysértését is elkövette. A Testület arra a megállapításra jutott, hogy amennyiben valóságos lennének a rendőrség által leírtak, akkor aligha kerülhetett volna sor a panaszos bilincselésére testi kényszer alkalmazása nélkül. A rendőrségi iratok testi kényszert sehol sem említene, (...) A Testület úgy véli, hogy amennyiben a panaszos olyan módon és mértékben tanúsította volna a rendőri jelentésben leírt kihívóan közösségellenes és megbotránkozást keltő magatartást, bilincselésére aligha kerülhetett volna sor testi kényszer alkalmazása nélkül. Mindezen kétségek, valamint a tanú állításai alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszossal szemben alkalmazott bilincselés jogalapja, indokoltsága nem állt fenn.”

E kérdés tisztázása érdekében megtörtént a Rendőrség által folytatott eljárás során mind a panaszosok, mind pedig az eljáró rendőrök meghallgatása. A bilincselést megelőző eseménysorral kapcsolatban mind a négy rendőr úgy nyilatkozott, hogy mindaddig, amíg az előállítással és a bilincseléssel kapcsolatos felszólítás nem hangzott el panaszos testvérenek a viselkedése arra engedett következtetni, hogy támadólag lép fel a rendőrökkel szemben. Amikor aztán a bilincs előkerült és tájékoztatták arról, hogy elő fogják állítani, együttműködött a rendőrökkel. Az előállítás, majd a bilincselés használatának jogalapjaként szolgáló magatartás tehát mindaddig, amíg a bilincselésre nem került sor megvolt. Panaszos testvérenek a kényszerítő eszköz használatát megelőző viselkedéséből azt a következtetést vonták le, hogy támadásától lehet tartani, ezért indokolt és arányos volt a bilincs alkalmazása.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdése, a XII. fejezet 54. § (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, valamint a 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, valamint a 109. § (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 13. § (1) bekezdése, 26. § (1) bekezdése, 29. § (1) és (3) bekezdései, 33. § (2) és (4) bekezdése 48. §-a, a 92. § (1) bekezdése, valamint a 93/A § (7) és (9) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 3. § (1) bekezdése, valamint a 60. § (4) bekezdése;
- a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. §-a;
- a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 35. pontja.

Budapest, 2011. március „ „„

Dr. Hatala József r. altábornagy